

Finansdepartementet
Finansmarkedsavdelingen
Pb 8008 Dep

Deres ref.
02/2515FMAaN/GHL

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
Sak nr: 23041 A
Saksbehandler
Jo Gjedrem
23 400 607

Dato
20.05.03

Høring – rapport om regulering av de internasjonale kortselskapenes provisjoner

Det vises til departementets brev av 24.02.03, med vedlagt rapport om regulering av de internasjonale kortselskapenes provisjoner.

Rapporten legger grovt sett til grunn en virkelighetsforståelse hvor kortselskapene og utsteder er aktørene som tjener penger på betalingssystemet, kortinnehaver er den som nyter godt av fordelene ved systemet, mens brukerstedene er de som må betale for det hele. Etter mitt syn er dette en fremstilling som bør nyanseres noe.

Det finnes en rekke fordeler for brukerstedene ved kortbetalingssystemet som det er rimelig at brukerstedene betaler for. En felles fordel for brukerstedene er at systemet reduserer kostnader og risiko knyttet til behandling av kontanter og generelt, som et effektivt betalingssystem, stimulerer til enklere handel. I flere og flere tilfeller ser man også at kortbetalingssystemet er et viktig verktøy for brukerstedets forretningside. I sammenheng med fjernsalg (Internett, postordre o.l.) vil betaling i dag ofte skje med betalingskort. Det er ikke nødvendigvis kunden som har fordelene av dette. Dette gjelder ikke bare tradisjonelle fjernsalgsvarer, men i stadig økende grad alle mulige typer varer og tjenester. Det er for eksempel et uttalt mål fra flyselskapenes side at flest mulig kunder skal kjøpe sine billetter via Internett. Kundene presses over i disse salgskanalene ved hjelp av prisverktøy. Bakgrunnen for denne utviklingen er selvfølgelig at salgformen gir brukersteder store kostnadsbesparelser. Betalingskortsystemet er, om ikke en nødvendig forutsetning, så i hvert fall et verktøy som legger forholdene til rette for en utvikling i denne retning.

Kortsystemet gir også i flere tilfeller brukerstedene fordeler direkte på bekostning av kortinnehaveren. I sammenheng med for eksempel internetthandel, hotellopphold og bilutleie åpner kortsystemet for at brukerstedet ved bestilling kan reservere beløp på kortinnehaverens konto for å sikre oppgjøret. Brukerstedene gis altså en sikkerhet for sitt krav som uten kortsystemet i de fleste tilfeller neppe hadde eksistert. Et annet eksempel er bilutleiefirmaene og hotellenes mulighet til å belaste kortholders konto uten uttrykkelig aksept, for visse etterfølgende krav slik som bruk av minibar, fartsbøter o.l.

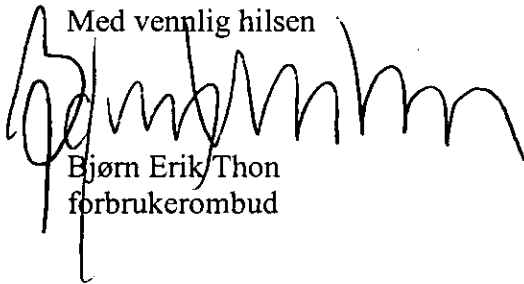
Det er heller ikke riktig å gi et bilde av at kortinnehaverne i dag ikke betaler for tjenesten. Kortbrukeren betaler i minste fall årsgebyr og kredittrenter, samt at brukerstedene må antas å uansett velte kostnadene over på forbruker i siste instans.

Rapportens konklusjon i kapittel 6.2 om tap av betalingskort, faller etter mitt syn på sin egen urimelighet. Som det fremgår vil brukerstedet få sine penger hvis de overholder de relativt enkle sikkerhetsprosedyrene som de er ilagt. Dette til tross for at det er tale om kortmisbruk. Kun hvis sikkerhetsprosedyrene ikke overholdes havner regningen hos brukerstedet. Likevel påstås det i rapporten at dette er å sende regningen feil sted og videre, helt generelt, at årsaken til svindel og tap ligger hos kortinnehaverne. Etter min vurdering vil det i disse tilfellene, hvor brukerstedet ikke tar bryet med å foreta de enkle sikkerhetsprosedyrene, nettopp være brukerstedet som er hovedårsaken til at misbruket kan finne sted. Det vil være høyst urimelig hvis kortinnehaveren må ta regningen for brukerstedet manglende sikkerhet. I tillegg vil rapportens konklusjon i dette kapitlet neppe stimulere til sikkerheten i betalingssystemet og således være samfunnsmessig uheldig. Det må også tilføyes at kortinnehavere i dag betaler for andres misbruk av kortet: En egenandel på kr. 800,- uansett egen skyld, ved grov uaktsomhet opp til kr. 8000.- og ved forsett for hele beløpet. Dette følger av finansavtaleloven § 35.

Jeg er enig i prinsippet om brukerbetaling, at de som benytter tjenesten er de som skal betale for den. Som jeg har vist over, er imidlertid både kortinnehaveren og brukerstedet brukere av betalingskortsystemet. Begge disse brukergruppene har fordeler av det, og begge parter bør betale for det. I stadig økende grad er ikke bruken av betalingskort valgt av kortinnehaverne, men av brukerstedet.

Hva som er en hensiktsmessig fordeling, og om det er behov for en forskriftregulering, finner jeg ikke grunnlag for å gå nærmere inn på nå, men jeg ber departementet legge vekt på de ovennevnte momentene ved den videre vurderingen.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
forbrukerombud